

ТАТАРСТАН Республикасы
Аксубай
муниципаль районы
муниципаль беремлеге
ИСКЕ ИЛДЕРЕК АВЫЛЫ

Республика ТАТАРСТАН
Аксубаевский
муниципальный район
муниципальное образование
село Старое Ильдеряково

Исполнительный комитет Староильдеряковское сельское поселение

Сч. №40204810000000230012 к/сч.3010181000000000805 ИНН-1603004952 БИК 049205001
КПП-160301001 ОКПО- 94318576 ОАО «Ак Барс» Банк р.п.Аксубаево ЛБ 039140011 Ст Ил СП
Тел.: 4-47-30

КАРАР

2023-2035 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл жирлеге инфраструктурасы транспорт системасын комплекслы үстөрү программасын раслау турында

№2

29.03.2023 ел

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү туринда» 29.12.2014 елның 456-ФЗ номерлы Федераль законга, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары туринда» 25.12.2015 ел, № 1440 каары белән торак пунктларның, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстөрү программаларына таләпләр», Татарстан Республикасы Президенты йөкләмәсе белән Р.Н. Миннехановның «муниципаль беремлекләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстөрү программасын эшләү туринда» 2016 елның 6 июнендәге 326661-МР номерлы каарына таянып Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Илдерек авыл жирлеге башкарма комитеты _ КАРАРы::

1. 2023-2035 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстөрү программасын күшүмтага ярашлы рәвештә расларга.

2. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл жирлеге Башкарма комитетының «2020 елга кадәр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстөрү программасын раслау туринда» 16.08.2018 ел, № 29 каары үз көчен югалткан дип танырга.

3. Элеге каарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча урнаштырырга: <http://aksubaev.tatarstan.ru> һәм веб-адрес буенча "Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru>

4. Элеге каарның үтәлешен контролдө тотуны үземдә калдырам.

Иске Илдерек авыл жирлеге
Башкарма комитет житәкчесе

С.М. Маклаков

Программасы
2023-2035 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске
Илдерәк авыл жирлеге транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү

Эчтәлек

1. Программа паспорты
2. Гомуми мәгълүмат
3. Жәмәгать транспорты
4. Урам-юл чөлтәре
5. Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре
6. Урам-юл чөлтәрен оптимальләштерү
7. Тұқталыш урыннарын һәм транспортны озак вакыт саклау урыннарын оештыру
8. Жәяүлеләр урамнары системаларын булдыру: мәмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен киরтәсез мөхит тәэммин иту.

Паспорт

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программалары
Исем**

2023-2035 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программысы.

Муниципаль заказчы

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге башкарма комитеты

Программаның урнашу урыны

Россия, Татарстан Республикасы, Аксубай муниципаль районы,
Иске Илдерәк авылы, Совет урамы, 13 нче йорт.

2023-2035 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге муниципаль берәмлекенең транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программысы түбәндәгө документлар нигезендә эшләнде:

- "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә,
  - «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2014 елның 29 декабррендәге 456-ФЗ номерлы Федераль закон,
  - »Торак пунктларның, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында «Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабррендәге 1440 номерлы карары белән,
  - Татарстан Республикасы Президенты Р.Н.Миннехановның «муниципаль берәмлекләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программының эшләү турында» 2016 елның 6 июнендәге 326661-МР номерлы йөкләмәсе белән, транспорт инфраструктурасын үстерүне тәэмин итү максатларында.
- Программа транспорт инфраструктурасын булдыру һәм үстерү, әлеге системаларның ышанычлылыгын арттыру һәм Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Илдерәк авыл жирлегендә кешеләр өчен уңайлышы һәм куркынычсыз шартлар тудыру буенча беренче чираттагы чараларны үз эченә ала.

Гомуми мәғълүмат

Иске Илдерәк авыл жирлеге «Аксубай муниципаль районы «муниципаль берәмлекенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 12-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына ярашлы рәвештә оештырылган

Иске Илдерәк авыл жирлеге составына әлеге законга ярашлы рәвештә түбәндәгеләр керә: Иске Илдерәк авылы (административ үзәк, ул район үзәгеннән 10 км ераклыкта урнашкан), яңа Илдерәк авылы, Чуваш Енорускино, Илешкино авылы, Тарханка, Уткино, Калиновка. Торак пункт Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының төньяк өлешендә урнашкан. Иске Илдерәк авыл жирлеге

Чиктәш: төньякта-Яңа Чишмә районы, көнчыгышта-Иске Ибраі авыл жирлеге, көньякта – Яңа Аксубай авыл жирлеге һәм шәһәр тибындагы бистә., көнбатышта Иске Кармәт авыл жирлеге белән.

Тышкы транспорт

Торак пункт территориясендә тышкы транспорт бер төр Автомобиль белән күрсәтелә. Торак пунктта тышкы транспортның зур күләмнәре юк.

Торак пунктлар аша тәбәк әһәмиятендәге бер автомобиль юлы үтә.

Иске Илдерәк авыл жирлеге чикләрендә автомобиль юлының озынлығы якынча 18,6 км тәшкил итә. автомобиль юлы Иске Илдерәк авылы, Яңа Илдерәк, Чуваш Енорускино торак пунктлары аша уза.

Шулай итеп, Тышкы транспортны үстерү буенча программа чарапары:

1. Муниципаль берәмлекнән территориаль планлаштыруында тәбәк һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын тәзу һәм реконструкцияләү буенча чарапарны исәпкә алу (бәтен чор).
2. Автомобиль юлларын перспективалы тәзу коридорларын резервлауны тәэммин итү (бәтен чор).
3. Муниципаль берәмлек чикләрендә федераль һәм тәбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларын үстерү өчен жир участоклары бүләп бирудә ярдәм күрсәту (бәтен чор).
4. Федераль һәм тәбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларының бүләп бирудолосаларын һәм саклау зоналарын куллану режимын үтөүне тәэммин итү (бәтен чор).

Жәмәгать транспорты

Транспорт торак пункт инфраструктурасының мәһим өлеше, ул икътисадның барлық тармакларының һәм халыкның йөк һәм пассажирлар ташуга ихтыяжын канәгатьләндерә, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында төрле төр продукцияне күчерә, халыкка гомуми транспорт хезмәте күрсәтә. Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның ташу ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү һәм торак пунктның уңышлы эшләве өчен кирәклө шарт булып тора.

Иске Илдерәк авыл жирлеге территориисендә автотранспорт предприятиеләре юк.

Торак пунктта максатчан хәрәкәтләрнәң күбесе шәхси автотранспортка һәм жәяүлеләр элементтәләренә туры килә.

Урам-юл чөлтәре

Урам - юл чөлтәре торак пунктларның транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасының төп элементы булып тора. Торак пунктның комплекслы үсешендә юл чөлтәрен һәм инфраструктура объектларын үстерү иң социаль әһәмиятле мәсьәләләрнәң берсе булып тора.

Торак пунктта автомобиль юлларының шактый өлеше вак таш белән капланган.

Иске Илдерәк авыл жирлеге урам-юл чөлтәренең характеристикасы

№ п./п.	Урам исеме	Озынлығы, км	Юлның кинлеге, м	Урамда урнашкан объектлар
	Иске Илдерәк			
1	Молодежная	1,5		торак секторы
2	Ленина	1,7		МФЦ, торак секторы
3	Гагарина	1,6		торак секторы
4	Советская	0,6		Авыл жирлеге администрациясе, кибет, почта, балалар бакчасы, торак сектор
5	Школьная	0,6		мәктәп, торак сектор
6	Садовая	0,4		торак сектор
	Яңа Илдерәк			

1	Ленина	0,7		торак сектор
2	Северная	0,2		торак сектор
3	Карпова	0,4		ФАП, торак сектор
4	Новая	0,2		Магазин, торак сектор
5	Центральная	0,4		СК, торак сектор
6	Восточная	0,2		торак сектор
7	Южная	0,2		торак сектор
	Чуваш Енорускино			
1	Восточная	1,1		торак сектор
2	Южная	0,2		торак сектор
3	Школьная			мэктәп, ФАП, СДК, кибет, почта, торак секторы
4	переулок Школьный	0,2		торак сектор
5	Северная	0,4		торак сектор
6	Полевая	0,5		торак сектор
7	Пионерская	0,5		торак сектор
8	Лесная	0,5		торак сектор
9	Садовая	0,4		торак сектор
	Тарханка авыллы			
1	Лесная	0,4		Кибет, торак секторы
2	Южная	0,7		торак секторы
3	Восточная	0,6		торак секторы
4	Западная	0,3		СК, ФАП, торак секторы
	Иляшкино авыллы			
1	Лесная	0,3		торак секторы
2	Южная	0,7		торак секторы
3	Западная	0,4		СК, ФАП, торак секторы
4	Северная	0,7		торак секторы
	Калиновка авыллы			
1	Центральная	0,5		торак секторы
	Уткино авыллы			
1	Центральная	0,5		торак секторы

Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерүнен төп өстенлекләре:

- булган урам-юл чөлтәренең юл япмасын ремонтлау һәм реконструкцияләү;
хәзәрге туфрак юлларда каты япма белән юллар төзү.

Муниципаль берәмлек территориясендә транспортны үстерү хакимиятнең төрле дәрәҗәләрендәгә: федераль, төбәк, муниципаль көчләрнең уртак тырышлыкларына юнәлдерелгән комплекслы алым нигезендә башкарылырга тиеш.

Авыл жирлегенең транспорт системасын үстерүнен планлаштырганда районның һәм тулаем төбәкнең транспорт системасының перспективалы үсешен исәпкә алырга кирәк. Авыл жирлегенең транспорт системасы төбәкнең транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә территориядә транспорт инфраструктурасын оптимальләштерү белән бәйле барлык бурычларны хәл иту муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл итәл алмый.

Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча тәкъдимнәр программасындағы мәгълүматны барлық дәрәжәдәге бюджетлар катнашында гамәлгә ашырырга тәкъдим итөлә. Жирле үзидарә органнарының бурычлары дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезметтәшлеген тәэммин иту буенча оештыру чарапары, Аксубай муниципаль районы жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары өчен транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициатив тәкъдимнәр өзөрлөү булачак.

Федераль дәрәжәдә транспорт инфраструктурасын үстерүнен төп юнәлешләре РФ Хөкүмәтенен 2008 елның 22 ноябрендәге 1734-р номерлы карагы белән расланган Россия Федерациясенең транспорт стратегиясе белән билгеләнгән.

Транспорт системасын үстерүнен стратегик максаты транспорт стратегиясенә ярашлы рәвештә икътисадның һәм жәмғыятынен инновацион социаль юнәлешле үсешенен конкурентлыкка сәләтле сыйфатлы транспорт хезмәтләренә ихтыяжларын канәгатьләндерү.

Эффектив көндәшлеккә сәләтле транспорт системасын булдыру өчен өч төп компонент кирәк:

- конкуренциягә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре; югары житештерүчәнлектөгө куркынычсыз транспорт инфраструктурасы һәм транспорт чарапары, алар конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләрен тәэммин итүдә кирәк;
- транспорт хезмәтләрен тәкъдим иту дәрәжәсен ихтыяждан арттыру, өчен шартлар тудыру (юкса конкурентлы мохит булмаячак).

Муниципаль берәмлекнен транспорт комплексын үстерү өлеменде чарапар

Программа муниципаль берәмлекнен торак пунктларында урамнарны этаплап төзү һәм реконструкцияләүнен муниципаль максатчан программасын эшләү һәм кабул итү	Муниципаль берәмлек Иске Илдерәк авыл жирлеге	2023-2035
Автомобиль юллары классификациясенә ярашлы рәвештә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары исемлеген раслау.	Муниципаль берәмлек Иске Илдерәк авыл жирлеге	2023-2035
Территорияләрне планлаштыру буенча документлар эшләү комплексында хәл итөлә торган юл хәрәкәте иминлеге буенча чарапар комплексын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Муниципаль берәмлек Иске Илдерәк авыл жирлеге	2023-2035
Реконструкция, ремонт, торак пунктлар урамнарында каты япма урнаштыру	Муниципаль берәмлек Иске Илдерәк авыл жирлеге	2023-2035
Юллар һәм тротуарларны комплекслы төзү	Муниципаль берәмлек Иске Илдерәк авыл жирлеге	2023-2035
Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын паспортлаштыру, бүлеп бирү полосаларын билгеләү, жирле әһәмияттәге автомобиль юллары биләгән жир кишәрлекләрен	Муниципаль берәмлек Иске Илдерәк авыл жирлеге	2023-2035

теркәу		
Автомобиль юлларында һәм торак пункт урамнарындагы барлық инженерләркөрүлмаларының техник торышын бәяләп инвентаризация кирәклөрек конструкция яки яңа төзелеш срокларын һәм күләмнәрен билгеләү	Муниципаль берәмлек Иске Илдерәк авыл жирлеге	2023-2035

Урам-юл чөлтәрен оптимальләштерү

Авыл жирлеге транспорт комплексын үстерүнең югарыда билгеләнгән ёстенлекләренә ярашлы рәвештә, проект программада урам-юл чөлтәрен оптимальләштерү буенча тубәндә тасвиirlанган чараплар каралган.

Программа нормативларга ярашлы рәвештә магистраль урам-юл чөлтәре чөлтәрен формалаштыру буенча тәкъдимнәр бирә.

Авыл жирлеге һәм авыл жирлеге чикләрендә урам чөлтәренең төп исәпләү параметрлары 42.13330.2011 шәһәр төзелеше, шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү нигезендә кабул ителә.

Урам-юл чөлтәрен төзү нигезенә авылның хәзерге һәм планлаштырылган районнары арасында элемтәләр санын арттыру һәм авылның урам-юл чөлтәрен төбәкнәң автомобиль юл системасына кертү идеясе салынган.

Урамнар иерархиясендәге дәрәжәгә ярашлы рәвештә, аларның һәрберсенең аркылы профиле башкарылырга тиеш.

Генераль план проектинде торак пункт урамнары һәм юлларының проектлана торған аркылы профильләре китерелә. Текст материаллары составында китерелгән аркылы профильләр һәм төп сыйымда китерелгән чишелешләр схемалары территориине планлаштыру, юлларны проектлау буенча алга таба эшләр үткәргәндә регламентташтыручи нигезләмәләр буларак карала һәм тәгәлләнергә мөмкин. Юлның кинлеге, юл чишелешләренең төрләре һәм хәрәкәтнең төп юнәлешләре үзгәрешсез калырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең комплекслы транспорт схемасын өзөрлөгәндә, бу аркылы профильләр һәм чишелеш схемалары төзөтөлөргә мөмкин.

Авыл урамнары һәм юллары классификациясе проектның график өлешиндә курсәтелгән (нигезләү буенча материалларның транспорт инфраструктурасын үстерү картасы). Аркы профильләрнең маркировкасы шул ук схемада китерелә.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнары һәм юлларны проектлаганда Кызыл линияләрдәге урамнарының проект кинлеген сакларга кирәк, бу киләчәктә жир объектларын суту буенча кыйммәтле чарапларны гамәлгә ашырудан качарга мөмкйнлек бирәчәк. Проектланган урамнар норматив тайпилышларны үтәү таләпләре үтәлсөн өчен рельефта шулай урнаштырылырга тиеш. Катлаулы геоморфологик факторлар булган шартларда төп урамнары проектлауга һәм төзүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Тұкталыш урыннарын һәм транспортны озак вакыт саклау урыннарын оештыру Автотранспорт авыл жирлеге территориясендә, нигездә, предприятиеләр участоклары чикләрендә һәм авыл жирлегендә яшәүчеләрнең йорт яны участокларында саклана. Торак пунктта гараж-төзелеш кооперативлары юк. Йөк автомобильләре һәм тракторлар торак пунктның КФХ милкендәге биналарда сакланачак дип фаразлана. Халыкның жиңел автомобильләрен даими һәм вакытлыча саклау йорт яны участоклары чикләрендә карала.

Әлеге бүлек буенча үтәлөргә тиешле чараплар:

- Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндөрү кагыйдәләре таләпләренән үтәлешен контрольдә тоту, транспорт чараларын дайими һәм вакытлыча саклаганда.

Жәяүлеләр урамнары системасын булдыру:

мәмкинлекләре чикле кешеләр өчен киртәсез мөхит тәэмин иту

Экологик чиста мөхитне саклау өчен, хатлар өчен кечкенә кисәкләр булганда, торак пунктлар территориясендә программада жәяүлеләр урамнары системасы каралган.

Торак пункт программының аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен киртәсез мөхит булдыруны күздә тота. Моның өчен жәмәгать биналарын проектлауда норматив авышлыклы пандуслар, тротуарларны камилләштерү һәм киртәсез мөхит булдыруга кагылышлы барлық кирәкле таләпләр куелырга тиеш.

Бу булек буенча чаралар:

- күбесенчә жәяүлеләр хәрәкәте булган урамнар системасын формалаштыру (хисап срокы-перспектива);
- тәзүчеләрнең киртәсез мөхит булдыру буенча таләпләрне үтәвен административ чаралар белән тәэмин иту (бәтен чор).